

NOBENE POMOČI ZA FINCE

Rusi zavzeli dvoje mest ob železnici

STOCKHOLM, Švedska, 17. februarja. — Finska je uradno naprosila Švedsko za vojaško pomoč, kar pa je švedska vlada odklonila. Vnanji urad je tudi naznanil, da Švedska tudi ne bo dovolila prehoda tujih čet, ki bi hotele iti Finski na pomoč.

FINSKA SE JE OBRNILA NA ANGLIJO

List "Berlingske Tidende" v Kopenjah je prejel poročilo, da sta ministrski predsednik Risto Ryti in vnanji minister V. A. Tanner z aeroplanom odpotovala v London, da se pogajata z ministrskim predsednikom Chamberlainom. Angliji bosta predložila isto prošnjo, kot sta jo predložila Švedski.

FRANCIJA POSLALA TOPOVE IN LETALA

PARIZ, Francija, 17. februarja. — Francoske oblasti so priznale, da je dosedaj Francija Finski nudila izdatno pomoč in ji je v prvi vrsti poslala topove in aeroplane. Uradno je bilo naznanjeno, da je Francija poslala Finski "dovolj" vojaškega materijala, za katerega se je Finska francoski vladi tudi zahvalila. Posebno se povdarja, da so Fini uničili mnogo ruskih tankov in aeroplanov, kar je bilo mogoče doseči samo s francosko pomočjo.

RUSI RAZBIJAJO MANNERHEIMOVO ČRTO

MOSKVA, Rusija, 17. februarja. — Vrhovni vojaški stan v Leningradu naznanja, da je rdeča armada zavzela dvoje mest ob Leningrad-Viborg železnici severno od Summe, kjer so v teku najljubši boji. Rusko poročilo pravi, da so Rusi zasedli mesti Leipaeus in Kaemaerae. Poleg tega so Rusi tudi zavzeli 22 nadaljnjih utrdb, ali skupno 175, odkar so Rusi pred 17 dnevi pričeli ofenzivo. V bojih na Karelijski ožini pomaga rdeči armadi 500 aeroplanov.

NEMCIJA SMATRA FINSKO ZA IZGUBLJENO

BERLIN, Nemčija, 17. feb. — Po mnenju nemških diplomatov je Finska v sedanji vojni z Rusijo izgubljena, kajti mesto, da bi se podala ruski vojaški premoči, se je zanesla na pomoč zapadnih držav, vendar česar jo bo zadela usoda Poljske. — To mnenje izražajo vsi nemški listi, ki hočejo svariti skandinavne države, da se podajajo v veliko nevarnost, ako nudijo kako pomoč Finski.

VOJNA NA MORJU

LONDON, Anglija, 17. februarja. — Angleški aeroplani so bombardirali neko nemško podmornico v Severnem morju in letalci mislijo, da je bila potopljena. Kot pravi admiralitet, je bilo tekom zadnjega tedna potopljenih 7 podmornic.

BERGEN, Norveška, 17. februarja. — Angleški rušilec Intrepid je zajel nemški tovorni parnik Altmark v norveških teritorialnih vodah in je nanj postavil svojo posadko. Nato se je parnik obrnil na odprto morje, tedaj pa so posegle vmes norveške bojne ladje. Norveški poveljnik je ukazal, da angleška posadka zapusti Altmark, ki je bil zopet izročen nemškemu kapitanu.

Intrepid pa se je postavil izven teritorialnih voda ter na nemški parnik nameril topove, ako bi skušal priti izven norveških voda.

Amerika bo zgradila dva velika parnika

Washington, D. C., 14. feb. — Mornariška komisija je danes objavila nekaj podrobnosti o dveh velikih projekcijskih parnikih, ki ju nameni vajo začeti v krakem gradnji. Parnika bosta tako zgrajena, da ju bo mogoče brez posebnih težav spremeniti v nosilca letal.

Parnika, ki bosta vozila med San Franciscem in pristanišči Daljnega iztoka, bosta imela po 35,000 ton. Njuna raglica bo znašala 24 vozlov na uro. Na vsakem bo prostora za 1500 oseb z moštvo vred.

Doslej ni bil v Združenih

Edelstein zaprisežen

WASHINGTON, D. C., 15. feb. — Danes je bil zaprisežen kot kongresnik Michael Edelstein iz New Yorka. Postal je naslednik pokojnega kongresnika Sirovicha.

Štirje bratje v armadi

OAKLAND, Cal., 16. feb. V tukajšnji rekrutacijski urad so prišli štirje bratje Roy, Floyd, Clyde in Earl Blodgett z željo, da vstopijo v armado. Vsi štirje so bili potrjeni. Poslani bodo v Panamo.

državah zgrajen še noben tak velik parnik.

Preiskava NLR Boarda

Uradnik NLRB je baje propagiral ustajo. — Nekaj sličnega že vsaj skušajo dokazati gospodarskemu izvedencu Delavskega urada.

WASHINGTON, D. C., 15. feb. — David Saposs, ki je bil rojen v Rusiji ter ima službo gospodarskega izvedenca pri Delavskem uradu (National Labor Relations Board) je baje širil vstaške ideje ter priporočal revolucijo. To mu skušata dokazati odbor, ki preiskuje poslovanje NLRB, in pa zbornični odbor za delavske zadeve.

Saposs je zanikal pred Die-sovim odborom vse obdolžitve, ki jih je naperil proti njemu zbornični odbor, kateri preiskuje poslovanje Delavskega urada. Najhujša med temi obdolžitvami je, da je priporočal vstajo oziroma revolucijo.

Saposs je priznal, da je pisal članke za newyorško Revue, ki jo označujejo kot "oficijelno sovjetsko založništvo v Združenih državah." Načelnik Howard Smith, demokrat iz Virginije, je glasno prečital odstavek iz nekega članka, v katerem pravi Saposs: — Buržuazna demokracija je sramota. Če se politična akcija izjalovi, se mora delavstvo pač poslužiti organiziranja sile.

Saposs je priznal, da je on pisal te članke, toda v njem je omenjal le nazore neke druge osebe.

Saposs je bil poklican za pričjo takoj za Maddenom, načelnikom Delavskega urada.

ZAPUŠČINA JEKLARSKEGA MAGNATA

Pokojni jeklarski magnat je zapustil razmeroma majhno premoženje. — Svoje veliko posestvo je že prej prepisal na ime svoje žene.

EDENSBURG, Pa., 16. feb. — Pokojni jeklarski magnat Charles M. Schwab, ki je umrl meseca septembra ter velja za zelo bogatega človeka, je zapustil le \$30,821 osebne lastnine.

Svoje veliko posestvo Evergreen, ki je cenjeno na tri milijone dolarjev, je že pred leti prepisal na ime svoje žene. Na tem posestvu je imel avtomobil iz leta 1928, cenjen na \$30, stroj za sortiranje krompirja, vredno \$100 ter dva aparata za valenje, vredna po \$25.

Neki pittsburski časopis je že meseca januarja poročal, da je Schwabovo premoženje zadnja leta silno naglo kopnelo ter da mu ni ob smrti skoraj nič ostalo. Tem govoricam je pa le malokdo verjel, zdaj se je pa izkazalo, da so bile precej resnične.

Schwab je bil dolga leta predsednik nadzornega sveta Bethlehem Steel Corporation. Splošno so cenili, da je vreden več milijonov dolarjev.

Velika tatvina

CARCAS, Venezuela, 16. februarja. — Iz blagajne Pan-American Airways na Maiquetia letališču je bilo ukradenih stotisoč dolarjev, namenjenih Standard Oil Co. v Caripito.

Oblasti so aretirale dva uslužbenca letališča, ki pa odločno tajita vsako krivdo.

Čudno naključje

GREELEY, Colo., 16. feb. Železniška nesreča je pripomogla, da sta se po dvaindvajsetih letih sestali prijatelji. Med potniki, ki so bili odvedeni v bolnišnico, je bila tudi Florence Goff iz Moscow, Idaho. Mrs. W. C. Edmundson je čitala v nekem časopisu poročilo o nesreči ter se spomnila, da je bila neka Florence Goff pred dvaindvajsetimi leti njena tovarišica na visoki šoli. Obiskala jo je v bolnišnici in se prepričala, da je prava.

RUSIJA UTRJUJE JUŽNO MEJO

PARIZ, Francija, 16. februarja. — Ko so pričele na bližnji vzhod prihajati avstralske in novozelandske čete, da ojačijo zavezniško armado, so prišla iz nevtralnih virov v Pariz tudi poročila, da so Rusi z največje naglico pričeli utrjevati in ojačevati svoje pomorske postojanke v Novosibirsku, Mariopolu, Odesi in Batunu. Pri teh delih pomagajo Rusom nemški inženirji.

KAJ BO Z WAGNERJEVO POSTAVO?

WASHINGTON, D. C., 16. februarja. — Spor glede amandiranja Wagnerjeve delavske postave se je danes približal svojemu višku. Zbornični odbor, ki preiskuje postavo ter izvajanje njenih določb, bo jutri predložil uspeh svoje preiskave ter priporočil ali pa zavrnil razne amandamente.

Člani odbora so se več kot dve uri posvetovali za zaprtimi vrati, po posvetovanju je pa sporočil kongresnik Smith iz Virginije, da se niso mogli sporazumeti. Nadaljno posvetovanje se bo jutri vršilo.

Primerna toplota

CLEVELAND, O., 15. feb. — Tukajšnji zdravnik dr. W. A. Sommerfield je po dolgih preizkušnjah dognal, da je najprimernejša toplota v prostorih, kjer vrše delavci ročna dela, 72 stopinj, po pisarnah in drugod, kjer pride do duševno dela, naj pa toplota ne znaša več kot 68 stopinj.

Pobegniti so nameravali

HARRISBURG, Pa., 15. februarja. — Kaznenci v državnem jetnišnici v Philadelphiji so se pripravljali na beg. Vse je bilo pripravljeno, toda oblasti so jim prekrizale račune. — Warden Smith je sporočil, da so izkopal iz kaznišnice dva rova. Eden je dolg 38, drugi pa 33 čevljev. Pri tem težavnem delu je bilo zaposlenih najmanj deset kazencev. Eden med njimi, James Wilson, ki je bil obsojen na do smrtne ječe, se je včeraj v svoji celici qbesil. Vsem se čudno dozdeva, kako jim je bilo mogoče to delo tako dolgo nemoteno vršiti.

Angleško zlato

BOSTON, Mass., 15. feb. — Ameriški tovorni parnik West Cowton je pripeljal sem iz New Yorka za tri milijone dolarjev angleškega zlata. Zlato je iz Južne Afrike ter je namenjeno za pokritje angleških kreditov v Združenih državah.

Angleško zlato

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Japonski cesar počastil misijonarko

BOSTON, Mass., 16. feb. — Japonski cesar Hirohito je odlikoval 88 letno Annie Howe ki je 37 let vršila misijonsko službo na Japonskem. V priznanje njenih zaslug ji je poslal višnjevi trak — eno največjih odlikovanj.

Tretji termin in zavezniki

Značilna izjava republikanskega kongresnika. Politično razpoloženje v Združenih državah se ne nagiba več proti levici.

PHILADELPHIA, Pa., 16. februarja. — Na tukajšnjem zborovanju Shrine Kluba je govoril republikanski kongresnik Ralph O. Brewster iz države Mine. Kot je v tem času že splošno navada, je omenil tudi tretji termin predsednika Roosevelta.

Pojavil se je s trditvijo, ki je vse precej začudila. Dejal je, da zaenkrat še ne ve, če se bo predsednik Roosevelt potegnil za tretji termin ali ne, da bi pa tega gotovo ne storil, če bi pretel zaveznikom poraz. Predsednikovo stališče ni toliko odvisno od ameriških političnih razmer, kot od evropskega političnega razvoja.

Brewster je tudi ugotovil, da se je pred nekaj leti začela nagibati Amerika v smer proti radikalizmu, dočim ni zdaj nobene nevarnosti, da bi postala delo orodje radikalnih agitatorjev.

MEMPHIS, Tenn., 16. feb. — Včeraj je govoril tukaj generalni poštni mojster James A. Farley ter dejal med drugim:

— Nekateri vedno govorijo o vladi, ki je v Združenih državah stalno v sedlu. To govorenje je nesmiselno. Amerika ima takšno vladno, kakršno želi imeti pretežna večina ameriškega naroda. Vsaka vlada bo na površju tako dolgo, dokler ji bo narod zaupal.

Kaj bo pri prihodnjih volitvah odločilnega pomena, generalni poštari ne ve. Po njegovem mnenju bo mogoče odločitev v rokah razmeroma majhne skupine volilcev, ki ne pripadajo bodisi nobeni h stranki, ali so pa s to ali ono stranko v tako rahli zvezi, obisk v Evropi velikega pomena, da jo morejo vsakokrat prekinati.

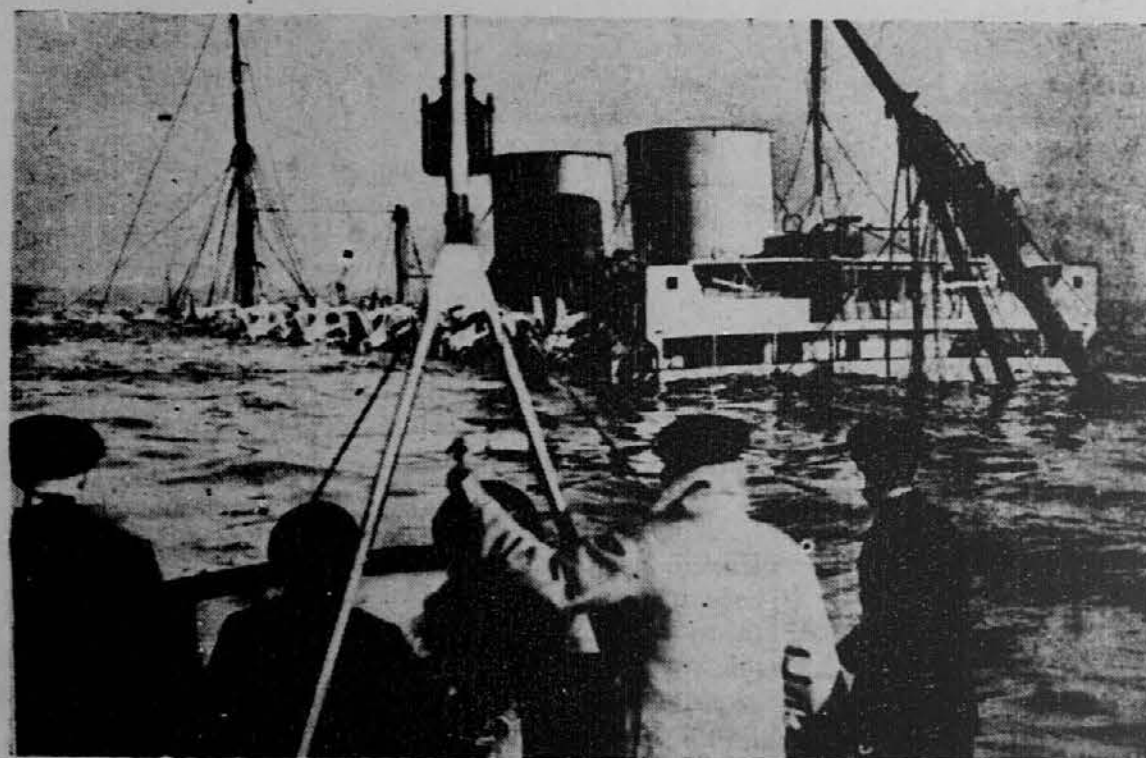
BERLIN NIMA DOVOLJ PREMOGA

BERLIN, Nemčija, 16. februarja. — Vlada je naznanila, da od sedaj naprej v Berlin ne bo dostavljen premog trgovinam, uradom in industrijskim poslopijem. Nekateri uradi imajo premoga samo še za en dan.

Državni komisar za razdelitev potrebščin je naročil prodajalcem, da pridejo pri razdelitvi prve na vrsto družine z otroci pod dvema leti, zatem družine, pri katerih je žena v blagoslovljenem stanju in nato družine s štirimi ali več otroci.

Po celi Nemčiji je letos zapadlo toliko snega, kot že ne več desetletij, vendar česar imajo vlaki velike zamude. Po berlinskih ulicah leži sneg po tri palce na debelo. Na tisoče Židov mora v Berlinu odmetavati sneg.

POTOPLJENI DUNBAR CASTLE

Potniški parnik "Dunbar Castle", ki je zadel ob nemško mine, se potaplja ob jugovzhodni angleški obali. Parnik, ki je imel 10,000 ton, je bil na potu v Južno-Afriko.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakur, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

For one year in America	For New York on one year	\$7.00
For one year in Canada	For one year in Europe	\$8.50
For one year in Europe	For one year in Asia	\$10.00
For one year in Asia	For one year in Australia	\$11.50
For one year in Australia	For one year in New Zealand	\$13.00

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMSI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1243

LEWIS NE MISLI RESNO

John L. Lewis je v ameriskem delavskem gibanju svojevrsten pojav. Nihče mu ne more odrekniti izrednih govorniških in organizacijskih zmoglosti. Doslej mu je uspelo skoro vse, česar se je lotil.

Kot predsednik ogromne premogarske organizacije United Mine Workers, je pri večini svojih ljudi priljubljen, tisti, ki se ne strinjajo z njim, si pa ne drznejo javno nastopiti proti njemu. Članstvo ga sicer uboga, toda to ni nikakoli slepa pokorščina, kar se je posebno jasno pokazalo na zadnji konvenciji United Mine Workers, ko je nastopil proti predsedniku Rooseveltu in mu napovedal "sramoten poraz" za slučaj, da bi vtretje kandidiral. Njegov govor ni napravil na delegate zaželjenega vtisa, kajti stavljena oziroma sprejeta ni bila nobena resolucija v smislu njegovega tozadnega stališča.

John L. Lewis ni dosleden. Leta 1932 in leta 1935 je na vse kriplje agitiral za izvolitev Franklina D. Roosevelta, ter hvalil po njegovem prvem terminu njegove uspehe, zdaj pa kar naenkrat smatra predsednika za človeka, ki ni za ameriški narod dosti storil, oziroma da nima ameriško delavstvo od vseh njegovih uspehov nobene bistvene koristi.

Tudi razkol v ameriskem delavskem gibanju gre precej na njegov račun. V Ameriški delavski federaciji je dolgo let zavzemal odlično mesto, ker mu pa ni uspelo postati več kot je Green, je šel in ustanovil svojo lastno organizacijo — CIO — ki je v razmeroma kratkem času dobila presenetljivo veliko število članov.

Doslej so se izjalovila vsa prizadevanja za pobotanje obeh konkurenčnih organizacij, pred nekaj dnevi se je pa pojavil John L. Lewis s predlogom, naj se zastopniki AFL in CIO sestanejo sredi prihodnjega meseca v Washingtonu in naj sklenejo mir, nakar naj vzame Federacija v se CIO unije v svoje okrilje.

Voditelji CIO in AFL so mnenja, da ne gre v tem slučaju za resen in odkritosrčen predlog, pač pa za povsem enostaven političen maneuver.

Mojke, katere bi bil Lewis gotovo vprašal za svet, oziroma jim že vsaj deloma razkril svoje namene, izjavljajo, da niso o načrtu za skupno konvencijo prej ničesar slišali in pozneje ničesar.

Nekaj dni pred Božičem je rekel John L. Lewis predsedniku Rooseveltu, da bi bil vsak poskus pobotanja AFL in CIO nasmisel ter da sploh ni vredno baviti se s to zadevo.

Izenada ga je pa nekaj pričilo in se je premislil. Pojavil se je z novim predlogom, ki se glasi: — Dne 15. marca naj se začne v Constitution Hall v Washingtonu konvencija Ameriške delavske federacije in Lewisovega Kongresa. Na eni strani naj bi sedeli delegati ene, na drugi strani pa delegati druge delavske organizacije. Takoj naj bi bil dan na glasovanje naslednji predlog: — Vse CIO unije naj bodo sprejete v Delavsko federacijo in naj dolo vsaka svoj čarter.

Lewis je prepričan, da bi bil predlog takoj sprejet in sicer s pretežno večino glasov. O vseh zakonodajnih zadevah naj bi se pozneje vršila posvetovanja. Po mnenju voditeljev Delavske federacije Lewisov predlog ni resen in se ne izplača posvečati mu kakšne pozornosti. Poleg tega tudi ni v soglasju z navodili narodnih konvencij obeh delavskih organizacij.

Pred letom dni so se vršila v Washingtonu mirovna pogajanja, ki so bila pa prekinjena vsled Lewisove izjave, da je zaenkrat preveč zaposlen. Mathew Wollu, podpredsedniku Delavske federacije, je rekel, — da bo stopil z njim v stik, kakorhitro mu bo dopuščal čas.

Ako bi resno mislil, bi se obrnil na Wolla, in zadeva bi bila v redu. Ker pa tega ni storil, je dokaz, da ne misli resno in da je njegov zadnji predlog le pretveza za kakšen povsem drug namen.

BEETHOVENOV ROKOPIS V MOSKVI.

V Moskvi so odkrili doslej neznane Beethovenove rokopise. V mestnem arhivu so našli rokopise Kreutzerjeve sonate, izvirne rokopise za Enrico, za klavirsko sonato št. 31 za neki retorij in za šest romane.

ODKRIJE ZA BEETHOVENOVE ROKOPISE
PISANE V MOSKVI
J. MARSHALL, INC.
448 W. 42 Street New York

RAD BI IZVEDEL

za sestrčno ALOJZJE SMERKE; mislim, da se je, predno se je poročila, pisala Unučič, ker je bil ranjki Fran Unučič njen bratranec. Živi baje v Clevelandu, O. Ako čita ta oglas, jo prosim, da se mi javi, ali pa mi kdo drugi, ki jo pozna, sporoči o njej. — Imam ji sporočiti nekaj važnega. — John Krivec, 422 S. 13th St., Sheboygan, Wis.

Velikonočna Darila

ROJAKOM, ki nameravajo poslati svojem v stari domovini denarna darila za prihrane, najvjudneje priporočamo našo posredovanje.

Četudi so zveze z Evropo v teh časih precej omejene, so denarna izplačila točna in za današnje razmere hitro in zanesljivo izvršene.

Za dobro postrežbo obrnite se na —

Potniški SLOVENIC Oddelček PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York, N. Y.

Prof. Dr. Pavel Grošelj —umrl—

Iz Zagreba je dospela 29. januarja prežalostna vest, da je na tankakajšnji kliniki nenadoma umrl prof. dr. Pavel Grošelj po operaciji v grlu.

Prof. dr. Pavel Grošelj je bil rojen kot sin poštnega uradnika v Ljubljani leta 1883. Ljudsko šolo je obiskoval v Ljubljani, prav tako tudi gimnazijo. Na visoko šolo je odšel na Dunaj, kjer je bil promoviran za doktorja filozofije. Po končanih študijah je bil nastavljen na I. drž. gimnazijo v Ljubljani, kasneje pa je postal profesor na ženski realni gimnaziji. Pokojnik si je pridobil velike zasluge za ustanovitev univerze kralja Aleksandra I. in je predaval na njej takoj od početka kot docent in honorarni profesor biologije na medicinski fakulteti.

Kot znanstvenik se je udeleževal tudi v raznih revijah, pisal je p. oljudne znanstvene članke, poročila in ocene o strokovnih delih v "Ljubljanski Zvon" ter bil zadnje čase urednik naravoslovne revije "Protena".

Pokojnik, ki bi bil skoro dosegel 57 let, je že dalje časa bolehal. Truplo pokojnika, ki zapuščala poleg žalujoče soproge tudi sina, bo prepeljana v Ljubljano, kjer bo pogreb na pokopališču k Sv. Križu.

Pogreba ranjkega dr. Pavla Grošlja, ki ga je smrt tako nepričakovano ugrabila slovenski znanosti, se je udeležila vsa kulturna Ljubljana. S spremstvom na njegovi zadnji poti je doprinesla dokaz toplega spoštovanja, ki ga je bil za življenja deležen med njimi. Mož, ki je bil ves samo življenje, ki je bil razgledan in doma na vseh področjih znanosti, ki je s čudovito treznostjo razumel bil sposoben točnih zaključkov v kateremkoli vprašanju, je zapustil s svojo izrazito osebnostjo in delom, pa s svojo vse poživljajočo presrečno družabnostjo nepozaben spomin za seboj.

V imenu zagrebske univerze in kot poklicni tovariš se je poslovil univer. profesor dr. Boris Zornik. Poudarjal je

PESMARICA "Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo \$2.—
To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

STRAHOTE VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA
Spisala Berta pl. Suttner
228 strani
Cena 50 centov
Dobite jo pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18 St., New York

profesorji ljubljanske univerze na čelu jim rektor dr. Slavič s protektorjem dr. Kušejem, zastopnikom zagrebske univerze prof. dr. Zarnikom in z dekani ljubljanskih fakultet. Polnoštevilni je bil profesor-ski zbor ljubljanske ženske gimnazije, ki so se mu pridružili tudi direktorji in profesorji drugih zavodov, med njimi direktor državne ženske gimnazije dr. Breznik in ravnatelj Akademskega kolegija in predsednik ZKD, prof. Jeran itd. Nadalje je bil pri pogrebu minister dr. Kramer s predstavnikom konzorcija "Jutra" dr. Brezgarjem, predstnik Novinarskega združenja Stanko Virant, ljubljanski župan dr. Adlešič z gospo soprogo in več člani mestnega sveta, upravnik Narodnega gledališča Oton Župančič z vsemi člani gledališke uprave in mnogimi umetniki, bivši ban dr. Pac, predsednik Narodne galerije dr. Windscher, predsednik Tiskovne zadruge dr. Fetič z vsemi člani načelstva, predsednik OMD inž. Mačkovec, šef zavoda za pobijanje raka docent dr. Choleva, predstavniki skoraj vseh ljubljanskih kulturnih in znanstvenih društev, mnogi akademski starešine, pokojnikovi tovariši iz študijskih let, nešteti njegovi prijatelji in znanzi iz 30-letnega dela in življenja v Ljubljani. Ogromna je bila udeležba ženstva, ki je hotelo s tem počastiti in se oddolžiti ne le enemu prvih slovenskih znanstvenih in javnih delavcev, temveč tudi vzgojitelju cele vrste generacij narodno zavednega ženstva.

Večina prijateljev in znancev, zlasti pokojnikovih učenc in učencev, je spremljala Pavla Grošlja prav do grobu, ki ga je našel v južnem delu pokopališča pri sv. Križu. Pred pokopališko kapelo so dijakinje z licejske gimnazije sprejele s špalirjem svojega nepozabnega profesorja in tudi na krat-

ki poti iz kapele h grobu ga je zadnjič pozdravljala špalir mladih ljudi, med njimi so bili zlasti slušatelji in slušateljice medicine. Po blagoslovu v kapeli, kjer so mu zapeli pevci, so prenesli krsto k zadnjemu počivališču, kjer je med debelim snegom ležalo mnogo venec in šopkov, vsenaokrog pa so se razvstili pokojnikov prijatelji in znanzi, da mu pred vrati večnosti zamahnejo še enkrat v slovo.

Po zadnjih molitvah pred grobom, ki je že sprejel telesne ostanke Pavla Grošlja, je pristopil ravnatelj mestne ženske gimnazije dr. Anton Bajec in se z iskrenimi besedami poslovil od odličnega tovariša. Nato je spregovoril v imenu Prirodoslovnega društva v Ljubljani univerz. profesor dr. Alija Košir ter izrekel poslednje priznanje in zahvalo uredniku "Prirodoslovnih razprav" in "Protea". Slednjic je stopila iz množice bivša Grošljeva učenka, in se s kratkimi in ganljivimi besedami zahvalila profesorju nešteti slovenski žena. Zbogom, gospod profesor! — je odnevalo v grob, na katerega so se zdaj vsle grude prsti, ki je kmalu zakrila človeške ostanke velikega slovenskega prirodoslovenca.

Pokopališče je obsevalo krmeljavo zinsko sovece. Zdelo se je, da je pomlad, ki jo je pokojnik tako ljubil, se nekje daleč. V daljavi so blešale slovenske planine. Tako se je v njihovem bleisku končala zemeljska pot Pavla Grošlja.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijsko

100 Dinar.	— — —	\$ 2.40
200 Dinar.	— — —	\$ 4.60
300 Dinar.	— — —	\$ 6.70
500 Dinar.	— — —	\$10.50
1000 Dinar.	— — —	\$20.50
2000 Dinar.	— — —	\$41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI se bilo malo sveto za darilne pošiljate v Jugoslavijsko znanstveni preiskave. Sedaj pa smo dobili nove zveze, po kateri je mogoče našim rojakom vstrediti in dariti varno pošiljati. Vendar je bila nam postavljen cena, ker so stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozorjamo tudi, da so sem in tam, malo kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasnila.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CASH ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK
216 West 18th Street, New York

Peter Zgaga

PAR JUGOSLOVANSKIH

Za časa vladanja srbskega kneza Miloša Obrenovića je živel v Požarevcu ugleden trgovac Milorad Karamarković, ki je bil navdušen pristaša Karadžorčeve rodovine, kar je ob vsaki priliki rad navdušeno razglašal. Obrenovići in Karadžorčevići so se pa gledali kakor pes in mačka. Toda, kdor je imel vladne vaje v rokah, tisti je imel tudi moč.

Nekega dne je začel trgovec Milorad Karamarković pripovedovati v kavarni, ki je bila takrat polna ljudi, kaj se mu je prejšnjo noč sanjalo.

Nocoj sem sanjal kaj čudne sanje, — je klobasal. — Sanjalo se mi je, kako je na kneževski dvorec priletel bel orel ter pričel kljuvati kneza Miloša. Jaz sem ga podil, da bi odletel, pa ni hotel, pač pa je začel govoriti in mi je dejal: — Ne, ta prestol je moj. Jaz imam pravico do njega. Nato sem se prebudil ves poten od strahu.

Po raznih evropskih državah pa niso nevarna samo protidržavna dejanja, pač pa tudi protidržavne sanje. Tako je bilo menda že odnekaj in je tudi sedaj tako.

Vohuni so te Miloradove sanje sporočili oblastem, ki so Milorada takoj prijele ter ga odvedle v Beograd, kjer so ga zaprli v že takrat zloglasno ječo Glavnjačo. V Glavnjači so ga parkrat dobro pretepli in ga izpustili.

Nekaj dni po tem, ko je bil nevarno pokojni Nikola Pašić: Poznal je Balkan in balkanske razmere, kakor svojo dlan, poznal je Avstrijo, in kar je glavno, znana mu je bila do vseh podrobnosti domača srbska politika.

Nekoč je naročil svojim ministrom, naj sestavijo odredbe proti nasprotni stranki.

Pa da znate, — jim je začel, — te odredbe bodo postale zakon. Rad bi videl, da bi bile čimbolj ostre, toda človek mora vedno gledati v bodočnost. Danes smo mi vladna stranka, jutri pa lahko postane vladni nasprotna stranka. In zato bi bilo nespametno kovati orožje proti samemu sebi. Zakonov, ki jih uveljavljamo proti našim nasprotnikom, se bodo naši nasprotniki prej ali slej proti nam poslužili.

O starem srbskem knezu Milanu poročajo, da je bil dober vladar, razsoden vladar, imel je pa le eno napako: čitati namreč ni znal.

Vsi njegovi uradniki in ministri so vedeli, da ne zna čitati, toda niso ga hoteli spravljati v zadrego.

Zgodilo se je, da mu je včasih ta ali oni minister predložil kakšno listino.

Zdaj nimam časa, — je dejal in spravil listino v žep. — Bom popoldne preštudiral in vam bom jutri odgovoril, kaj in kako.

Po kosilu je odšel Milan na izprehod in je že tako usmeril svoje korake, da je srečal otroke, vračajoče se iz šole.

Izbral si je tega ali onega ter mu je rekel, naj ga spremlja. Začel ga je spraševati o vsem mogočem: — Čegav je, koliko je star, kaj mu je oče, kaj mu počne majka. O učitelju ga je vprašal in slednjic kar tako mimogrede omenil: — Pa znaš čitati, a?

Znam, — je odvrnil solarček ponosno.

Čemo videti, čemo videti, — je odvrnil knez in potegnil listino iz žepa. — Evo, čitaj!

Solarček je čital, knez pa pozorno poslušal. — Dobro znaš, — ga je pohvalil in mu dal nekaj drobiža.

Naslednjega dne je knez Milan povedal ministru, če se strinja z njegovim predlogom ali ne.

Kratka Dnevna Zgodba

JOSIP KORBAN:

KOLINE

V otožne mi-li zatopljen, se di znanec Pips pri oknu in gleda, kako se nabreže zavija v nežen sivkasto vijoličast tenčnik.

"O, ti nesrečni fant" vzdihne. Z zaskrbljenim pogledom ošine Janeza, ki na tleh poleg njega napenja tetivo na svoj novi lok. Odkar so ljubljanski otroci videli film "Robin Hood" je postal ta junak njihov ideal. Zato je pa tudi varnost življenja ob našem "Canal Grande" in na periferiji močno ogrožena. Na vsak korak sreča Robina z lokom in mečem. Puščice frče po zraku in meči se križajo, da je strahota. Zares, pravi čudež bi bil, ako bi nadobudni Janez ne dobil nove buške na svoj kokosov oreh. Zasluzil jo je v poštem viteškem boju moža proti možu, ko je "maščeval" s sosedovim Mirkom.

"Kakšna inšpekcija?" ne dožnjo vpraša Janezek.

"Mama pride."

"Zakaj pa ji praviš inšpekcija?"

Oče skrivi ustnice v kisel nameseček.

"Ne izprašaj tako neumno. Inšpekcija so tako bistré oči, ki vse vidijo, pogledi, ki vse uganjejo. Nesrečnega bova morala prestatu hudo prežkušujo in nevihti. Ti, ker si se pretepel, jaz ker sem začel marjal tvojo vzgojo, ko nisem dovolj pazil na te."

"Ko bi le prinesla kolone," je vzdihnil fant, "potem se ne zneim za nevihti."

Zazarele so mu oči. Dolgo že ni videl matere, ki ločena od družine službuje v daljnih hribih. Rad jo ima, še rajši pa nemara klobase, ki mu jih je bila v pismu obljubila. Kakšna sijajna duševna vez! Glej, tudi njegovemu očetu se zaslučujo misli okrog ščetinarjevih dobrot. "Da bi le res prinesla!" Kult dobrih poštenih klobas goje današnji dan edino le na deželi. Znanec Pips je stara poštena korenina. Noče delati krivice ljubljanskim mesarjem s trditvijo, češ, da njihovi izdelki niso dobri. O, nikakor ne! Pozna nekaj prav uglednih tvrdk, ki se lahko postavijo s svojimi človekoljubnimi napravami — ne sme se mu pa zameriti, ako pribije, da manjka mestnim klobasam čar in poezija podeželja. Saj drugače so na oko prav pri-

kupljive in simpatične. Le kadar ugrizneš, spoznaš, da niso bile napravljene s tisto veliko, naravnost ganljivo ljubeznijo, pozornostjo in skoraj bi rekli: pobožnostjo starih tradicij "domačega praznika." Kdor živi na deželi, ima priliko opazovati, koliko nežnih skrbi je deležen pujske, ki bo okrog Božiča raznesel slavo po vasi. Kakor ga negujejo, kako mu strežejo! Sleherni otrok bi bil srečen, ako bi se toliko brigali zanj. Še gospoda veterinarja pokličejo, da ščetinca z zaščitnim cepljenjem zavarujejo. In ko napoti doba kolin, si v zadregi, kateri hiši bi dal prvenstvo. Od vsakega boljšega vaščana si dobil spominček na ljubo živalico. Kje so imeli letos najboljše klobase? Molčijo. Plemenita tekma te spravi v zadrego. Vsega tega v mestu ni.

"Kakor da je uganil očetuve misli, pravi Janezek:

"Kaj ne, očka, da je na deželi bolj lušno."

"Zakaj?"

"Ker so kolone. Ali tukajšnji gospod župan še ni kralj?"

"Norček," se je zasmejal oče. Kot dober psiholog je domnel fantov privid belega predpasnika in zavilanih rokavov.

"Kaj pa gospod ban in gospod direktor?" šitnari Janezek se dalje. "Ali gospodje v mestu ne pošljejo kolin?"

"Ce, se zbirajo oče Pips."

"Ampak v drugačni obliki."

"V kakšni obliki?"

"V obliki, sem rekel. To so kolone v prenesenem pomenu besede. Pa saj ti tega ne razumeš."

"O, razumem, oče. V prenesenem — to se pravi, da jih ne pošiljajo, ampak sami prineso."

Znanec Pips je živčno zamahnil z roko.

"Poslušaj me otrok božji, saj si vendar sin pametnega človeka. Lepe kolone v prenesenem pomenu besede bi bilo, postavim, ako bi gospodje naklonili naši Evlariji kako službo — ako bi mater premestili v Ljubljano — ali če bi čimprej nakazali selitvene stroške. O, saj je toliko vrst teh kolin da pri željah nikdar ne prideš v zadrego."

"Jaz že ne," se je oglasila najstarejša Pipsovega rodu.

"Daj mi kolone v obliki novega klobuka."

"Meni čevlje," je vzkliknila Nikica.

"Meni novo obleko," je zaželela Jana.

"Meni nov plašč," je šepnila Marička, boječji zajček.

"Zdaj pa še ti, Janezek hitro povej svojo željo, potem pa teči po rešilni voz. Medlim — črno se mi dela pred očmi."

Naslednjega dne proti večeru je romala Pipsova procesija skozi mesto.

"To je še sreča, da zborovanja in obhodi po mestu niso več prepovedani," je pomislil težko preizkušeni družinski oče. "Saj ne vem, kako bi sicer spravil to pisano družbo na kolodvor."

Upokojeni privatni uradnik Pips je atlet teške kategorije, bil je odlični "militers-oldat," ki je brez strahu poslušal rjovenje topov pri Grodeku, ko pa sedaj stoji z Janezkom na peronu, mu je tesno pri srcu.

"Da si moral pozabiti kapo doma," zmerja sinčka. "Vsaj v temo se kako postavi, da mati ne bo takoj opazila buške! Kdo bo pozdravil mamico!"

"Jaz," se posmehi Janezek.

"Prav. Tako le reci: Ljubla mama, v imenu polnoštevila zbranega zaroda —"

"Nak, tako že ne bom rekel."

"Kako pa?"

"Tako, kakor si včeraj povedal."

"No, pa povej, kakor hočeš. Saj vem, da bo polonija!"

Pa jo je nesrečni Janezek res polomil.

"Pozdravljena, go-pa inšpekcija!"

Bolj neprimernega pozdrava bi si fant ne bil mogel izbrati. Mater je kar vrglo k očetu.

"Lepo učis otroke."

S pogledom je prebodela moža, ošinila Janezka, ki je seveda moral stati v najlepši luči.

"Vse vem, vse mi je jasno," je zasopla. "Tvoj rdeči nos in Janezkova nova buška molče trobentata. Mame ni, mame ni!"

"Kaj pa je v tem zaboju, da je tako težak?" je vprašal mož, da bi speljal razgovor na drugi tir.

"Gospa Marija ti je dala kolone."

"Bog ji daj zdravje!" je vzkliknil Pips.

Ko pa je doma odstranil pokrov, je skoraj okamenel od presenečenja. Namesto božanskih klobas se je prikazalo raztrgano perilo in stare zamazane knjige.

"Ježeš, zaboj so mi v vlaku zamenjali!" je zavpila inšpekcija. Melanholično je mož zegel po prvi knjigi. Imela je napis "Prave velike egiptovske sanjske bukve."

Odprlo se mu je pri črki "k."

"Klobase videti — sreča te čaka."

"Klobase jesti — dobro."

V velikem loku je čestitljiva brošurica zletela za kuhinjsko omaro. Pips ni izpregovoril besedice. Šele drugi dan, ko je pozvonilo in je vstopil domači pismošča, je dobil zopet dar govora.

"Juhuhu, otroci kolone smo prejeli, selitveni stroški so nam nakazani!"

Resneco piši ti novinar."

...

Zdaj, ko je ta žalostna zgodba napisana, ske-anjo priznam, da je njen konec zlagan.

Ni bil denarni pismošča.

ADVERTISE

GLAS NARODA

Finska—velika dežela z malo ljudmi

Finci, za katere se danes zanimali ves svet, so kot narod, ki je zmožen lastnega kulturnega razvoja, stopili pred svetovno javnost l. 1548, ko so dobili prvo knjigo o finskem jeziku, prevod sv. Pisma, ki jim ga je oskrbel škof Mihael Agricola. Izmed mnogih haredij, ki so se takrat govorila po Finskem, je za svoj prevod sprejel zahodno finko narečje, ki je s tem začelo postajati književni jezik in je svoji današnji besedni zaklad zelo obogatilo z izrazi vzhodno finskega narečja. Njihov jezik je precej težak, ker nima sorodnosti z nobenim od evropskih jezikov. Največ sorodnosti ima še z estonskim in madžarskim jezikom.

Finska je prav velika država, meri po površini 388.000 kvadr. km. Dežela je pa vsa preprejena z gozdovi in jezovi, vnes je veliko močvirnega in za zankrtnim grmičevjem zaraščena sveta, ostanek je skromno rodovitni svet, na katerem živi 3.630.000 prebivalcev. Ni je dežele na svetu, ki bi bila na jezerih tako bogata kot Finska. Skupaj jih je najmanj 35.000. Stojecih voda, ki s svojimi mehikimi zalivi dajejo značilno sliko dežele, skoraj ni mogoče prešteti. Brez njih si Finske ne bi mogli misliti. Jezera in voda so tudi važna za promet, pozimi in poleti. Poleti svigajo po njih parniki in čolni, pozimi pa sani, smuči in drsalke.

Finska je dežela ravnin in gričev. Nobene večje gore, nobenih gorskih veliknov. Gole pečine se dvigajo iz gozdov, bregovi so strmi in razriti od voda. Na skrajnem severozahodu pa seže v Finsko zahodno skandinavsko višavje z goro Haiditsokka, ki je visoka 1324 m — to je finski najvišji vrh. Toda to je že neprijazni sever in noga turista zlepa ne zaide sem.

Podnebje je druga zanimivost te izredne dežele. Finska se razteza 350 km čez severni tečajnik proti severu. Zato so poleti noči svetle zimski dnevi pa so mračni in temni. Prehod iz noči v dan in iz dneva v noč je počasen, komaj opožen. Jutranji in večerni mrak traja po več ur. Po dolgem večernem mraku nastopi noč, ki pa je svetla in značilno bela, vso noč moreš brati in delati brez luči. Severno od tečajnika pa se že pričinja čar polnočnega sonca. V najsevernejšem delu sonce ostane na nebu 73 noči. 4 mesece traja neprestana svetloba, ki zač-

ne upadati šele proti jeseni — takrat je 51 dni neprestano noč oziroma nočni mrak: le severna luč s svojimi pramenimi razsvetljuje temno pokrajino. Vsa narava je takrat mrtva, vse hrepeni po tistem prvem spomladanskem dnevu, ko se bo solnce spet pokazalo. Vendar na Finskem ni takega mraza kot na pr. v Kanadi. Vzhodno morje in vetrovi, ki prinašajo topli zrak zalivskega toka, blaže podnebje. Noben mesec, tudi sredi poletja, ni varen pred slano, najbolj nevaren pa je junij okrog kresa in začetek septembra.

Glede porekla Fincev se znanstveniki še niso zedinili. M. A. Castron, prvi profesor finksega jezika na univerzi v Helsinkih je l. 1850 učil, da je bila prvotna domovina Fincev Atlantiko gorovje v južni Sibiriji in da je njegov jezik soroden z mongolskimi in turkestanskimi jeziki. Drugi pa trdijo, da so Finci prišli z srednje Rusije, kjer so prebivali ob rekah Oka, Kama in srednji Volgi. Zadnja stoletja pred Kristusom so se dvignili in odpravili na pohod proti baltiskim pokrajinam. Naselili so se najprej po južnem robu današnje Finske, nato pa čim dalje bolj za rekami in ob suhih robovih močvirij v notranjost. Ker je bilo zemlje veliko, ljudi pa malo, so se kaj hitro množili. Vojna in lakota so sicer prebivalstvo od časa do časa neusmiljeno pahalile nazaj, vendar pa si je prebivalstvo spet opomoglo in zasedalo vedno nove predele.

Finska je ena izmed najbolj redko naseljenih dežel Evrope, saj pride povprečno 10,3 prebivalca na kvadr. kilometer. Samo ravna in skalnata Norveška je še nekoliko za njo. Ako bi bila Finska tako gostonaseljena kot na primer Nemčija, bi morala imeti 54 milijonov prebivalcev. Gosteje so naseljene južne pokrajine, kjer povsod pride tudi po 15 do 30 prebivalcev na kvadr. kilometer. V severnem delu pripada

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

MORNARJI PARNIKA CITY OF FLINT

Parnik "City of Flint," ki ga je zajela nemška oklopnica "Deutschland" in je bil prepehjan v Murmansk, pozneje pa so ga norveške oblasti izročile ameriški posadki, je nedavno prispel v Baltimore, Md.

★
knjiga,
ki Vas
bo
zanimala!

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikancu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi.

Cena 85c

OPOMBA: Knjige označene z ★, so v platnu vezane.

GORNJO KNJIGO LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja
KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5
KNJIG
za \$1

- Belgrajski Biser (Vito Jelenc)
- Burska Vojska (H. Majar)
- Cvetke (H. Majar)
- Dedek je pravil (Julij Slapšak)
- Devica Orleanska (Ksaver Meško)
- Dve sliki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lovrenc Skupol)
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Srcem, povesti na mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Libanona
- Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Parizki Zlatar
- Patris, Povest iz irske junakine dobe (H. Federer)
- Paberk iz Roža (Ivan Albreht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
- Požigalec
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Praski Judek (Josip Vole)
- Preganjane Indijanskih miselnarjev (Josef Spillman)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Šmida
- Študent naj bo (S. Finčgar)
- Sunski invalid (S. Košutnik)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Poganstvo in krst (Josip Ogrinec)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Plautsk)
- Zlatokop (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od leta nja nekoliko izkazena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.
POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZNANSTVENE ZGODOVINE... NARAVOSLOVJE... RAZPRAVE... SLOVENSKEGA ŽIVLJA... V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Cena 50 centov

160 strani

Knjigarni Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

61

Okrog četrte ure zjutraj, ko se je pričel daniti veliki petek, je sedel Peter na posteljo in si s pestmi podprl glavo.

"V zadnji vasi sem obral samo polovico hiš. Mogoče te bo dalo kaj kaj dobiti?"

V hipu je bil oblečen. Jermene čevljev je zvezal in jih obesil preko ramen. Boječ se, da bi koga ne zbudil, je šel los po hodniku v kuhinjo. Tam je odrezal kos kruha, na dvorišču pri vodnjaku se je umil, se obul in se odpravil v sivkasto jutro, čigar zvezde še niso ugasnile.

Tudi gospod Felician Horadam je bil zgodnji tistega jutra. Brevir je šel molit v cerkev, kjer je cerkovnik že pripravil božji grob. Pri zajtrku mu je rekla gospodična Katarina z nežnim glasom: "Prečastiti!"

"No, kaj pa je že zopet?"

"Nočem se vtikati v vaše stvari, toda opozoriti vas moram, da še vedno manjkata spovedna listka dveh samskih ljudi."

Gospod Felician je vgriznil v žemljo: "Koga manjka?"

"Limaričine hčere ni bilo pri spovedi. Toda zanjo se ne brigam."

"Tako? Seveda, Elizabeta in njena mati nimata krave, od katere bi se lahko nadala masla. In kokoši tudi nimata, da bi jajca mesle. To je pa res krščensko, ljuba Katarina. Danes, na veliki petek? A ti veš, kaj je božji grob?"

Katarina je zardela.

"Nikar ne mešajte božjih reči s kokošmi in s kravo."

"Tako? Jaz jih mešam?"

"Da, vi." Kuharica si je s p redpasnikom obrisala obraz, kot da bi stala poleg vroče peči. "O Limarič in njenem dekletu ne bom izgubljala besed. Toda Peter mi ne gre iz glave. Njega ni bilo pri spovedi. K spovedi mora."

Gospod Felician se je nasmešnil.

"Gotovo nima nobenih grehov. Česa naj se spoveda dobri človek?"

"Če ima greha ali ne, se ne vpraša, toda spovedni listek mora prinesiti. In našega stola tudi še ni prinesel. Zdaj je zopet zdrav. Stol bi bil že zdavnaj lahko popravljen."

Gospod Felician je jezno odložil polovico žemlje. Nato je pa mirno rekel:

"Le potolaži se in zadovoljna bodi, Katarina. Novega ti je napravil. Mogoče te bo razveselil za Veliko noč. Zlaj me pa pusti."

"No, ja, ker je veliki petek, ne bom nič več rekla." Stopila je k vratom. "Nekaj sem vas pa vseeno hotela vprašati."

Zdelo se je, da je gospod Felician opazil, da prihaja glavna stvar šele sedaj na vrsto.

"Katarina," jo je posvaril, "miruj! Prosim te."

"Vprašati sem vas hotela, če ste se kaj premislili? Mislim dovoljenje za poroko mladega Valdhoferja."

"Hudiča vendar!" je kriknil gospod Felician in udaril s pestmi po mizi. "Tako je pa prebledel nad svojo lastno besedo. Katarina je zazijala."

"Tako, torej," se je tresel glas staremu gospodu. "Preklinjati sem začel! Na veliki petek! Zdaj vidiš, kam si me privedla s svojim večnim godrnjanjem."

Kuharico so zalile solze.

"Saj nisem mislila nič hudega. Se mi je zdelo, da bi bilo v vaš prid."

"Že dobro," je vzrotil gospod Felician. "Zdaj pa bodi tako dobra in se poberi! Si že opravila, Katarina?"

Kuharica je hitro odšla in da bi se pomirila z gospodom, je pripravila tako postno kosilo, da bi delalo čast vsaki kardinalski mizi. Žela pa ni nobene pohvale.

"Popoldne je večkrat prisluškovala pri vratih. Slišala pa ni drugega kot nemirno hojo. Naposled so koraki vendarle utihnili."

"Hvala Bogu," je zamrmrala. "Legel je in zaspal."

Ko je pozneje pripravljala kavo za malico, je zaslišala v veži storkljanje skornjev.

Bil je župnik, napravljen za pot.

"Pa ne bi hoteli prej malo kave, prečastiti?" ga je v skrbeh vprašala.

Odpravil jo je s kratkim "Ne!"

"Sveta Marija! Še danes sem tako dobro kavo skuhala. Zdaj pa se bo pokvarila."

"Bolje, da se kava pokvari, kot da bi se človeška duša pogubila."

Gospod župnik je odšel. Kuharica je pa mrmrala za njim: "Danes bo gotovo kakšnega kozla ustrelil od same dobrote in krščanske ljubezni."

(Popila je kavo, toda v kuhinji je ni dolgo vzdržalo. Šla je v svojo sobo, si ogrnila težko volneno ruto ter pokrila s črno kučero svoje sive lase.

13. POGLAVJE.

Solčni popoldar je pregnal gospodu Felicianu težke misli. Njegova duša je bila zopet v ravnotežju. In ko je došel do Nane, je bilo nekaj veselega v njegovih očeh.

Vezna vrata so bila odprta. Stopil je v vežo in potrkal.

"Da, da," se je oglasila Limariča, "doma smo," dočim je Beta pristavila: "Mati, se mi zdi, da ni Peter."

(Ko je župnik odprl vrata, se je začuden razgledoval po sobi, polni solne in pisanih igrač.

Limariča in hči sta sedeli pri mizi in delali. Nana je gradila stolpič majhne cerkvice, dočim je Beta iz mahu vezala majhna drevesca. Ob pogledu na duhovnika se je dekle preplašilo in vstalo. Rdečica ji je šinila v blede obraz. S tihim glasom ga je pozdravila ter s svojimi velikimi očmi pogledala mater. Tudi Limariča je vstala, si obrisala roke ob predpasnik ter prišepala izza mize.

"Hvala vam za izredno čast, gospod župnik." Nekoliko se je zasmejala. "Kaj pa želite, gospod župnik?"

Gospod Felician se je še vedno oziral po stenah.

"Prijazno je pri vas. Da, zelo prijazno."

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Zadeva s "prirodnim čudesom"

Da je papir potrpežljiv, dokazuje dnevnik, v katerem so imeli v Radovljici priložnost čitati članek "Pravo lovsko čudo." Če bi bilo res tisto, kar je tam zapisano, bi to bilo ne le lovsko čudo, marveč pravi čudež. Oven (kostrun) je bržčas oplodil "divjo" srno. To se čuje nekako tako, kakor da je žrebec oplodil kravo. Pri tej priložnosti pa mi še dovoite ugotoviti, da pod besedo kostrun poznam le rezanega ovna, ki sploh ni sposoben za oplodjevanje.

Zanimivi so dokazi, odnosno znaki, po katerih sklepajo pisec članka in "srečni lovec" da je bila ustreljena žival izmed Gornjega grada križance srne in kostruna. Polovica živali je pač bila siva, polovica pa bela. Baje je glava ustreljenega nestvora podobna ovčji glavi in so baje tudi parklji bolj ovčji kakor srnjaci. Neke mariborski dnevnik je povedal še nekaj več. Ne zadostuje mu, da je dlaka na lovskem čudu bela in siva, temveč pove, da je dlaka čudnega stvora celo ovčja. Posebno pogodeno pa je utemeljevanje: zakaj si je mati srna izbrala ženina iz belega ovčjega rodu. Zato, ker je pač premalo srnjakov in preveč srn. In zakaj je tako? Bržčas zato, ker je po novi pametni odredbi določeno za vsako lovišče, koliko srnjadi se sme odstreliti. S tem so precej omejene prijetne brakovne na srne. Če bi bilo tako, kakor pred leti, bi bili srečni loveci prav gotovo postrelili vse nadstevilne srne in "divji srni" bi ne bilo treba iskati ženina med belimi kostrunkami, ki se pasejo med srnami po lepi Gornji Savinjski dolini. Sploh je pa znano, kako rado so srne v ovčji družbi.

Res, pravo lovsko čudo je to, da se nekateri žani lovskih društev tako malo zanimajo za lovsko in prirodnoznanstveno čtivo. V "Loven" leta 1934 je bila slikana prav taka srna, kakršno smo imeli priložnost videti zadnje dni pred Božičem v dnevnikih. Pri tisti priložnosti kakor tudi že nekajkrat prej je bilo tudi točno pojasnjeno, kak je povod takih pojavov. To ni prav nič drugega kakor navadna beličnost, ali albinizem. Beličnost je v največ primerih prirojena. Povod ji je pomanjkanje barvil, pigmentov v koži, dlaki ali perju. Popolna beličnost je takrat, kadar je žival čisto bela. To je pa precej redek pojav. O čisto beličnem jerebu ki ga je bil ustrelil Jože Avsonek iz Begunj na Gorenjskem, smo čitali v "Loven" v letniku 1933. V istem letniku smo čitali tudi o beli lastovki. Pa tudi o belih vevericah, vranah, lisicah in čisto belih srnah smo že imeli priložnost čitati v glasilu slovenskih lovecev. O podobni zadevi smo imeli priložnost čitati iz Savinjske doline v rekem dnevniku leta 1931. Podobno kakor zdaj o križanem med srno in ovnom je bilo pisano o belom fazanu. menda o križanem med belo račko in "divjim" fazanom. To čudo so ustrelili v lovišču celjskega lovkega konzorcija pri Žaleu. Kljub temu, da je delni albinizmus nekaj zelo vsakdanjega pri fazanih in znak degeneracije, so skušali iz omenjenega primera prikazati, prav tako kakor sedaj, nekaj izredno imenitnega.

Tu pa tam se pojavi popolni albinizem tudi pri gamzjih.

Tak primer je bržčas bil tudi naš pravljicni zlatorog. O belih gamzjih je med alpskimi narodi razširjena bajka, da tisti, ki ustrelijo belega gamsa, nesrečno konča. Gamsova koža z belo nogo je bila ustreljena v Kroparski gori l. 1924. K albinistični srni pa bi bilo

treba pripomniti še to, da je njena glava zato videti bolj ovčja, ker je srna še mlada, niti pa dovoljena za odstrel, in pa ker je glava belolisa, je videti bolj tope oblike.

Vzrok pomanjkanja barvil še ni znan. Nekateri sodijo, da povzročajo to notranje abnormalnosti. Povodi delnim beličevstvom so večkrat tudi lahko mehaničnega izvora. Na hrbtni odrgnjenim konjem zrašte, kakor vemo, iz zacepljene rane bela dlaka. K primeru "pravega lovskega čudesa" na bi bilo še pripomniti: Res je velika škoda, da nimamo v naši državi posebnega muzeja za shranjevanje vseh izrednih prirodnih primerov in pri "lovskih srečah" uplenjene divjadi o kateri čitamo v naših dnevnikih. Morda bi v tem ročedu lahko tekmovali z vso Evropo.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIŠKI KOLENDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 cente.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES OSIROMA CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

Radio-aparati za poslaništva

WASHINGTON, D. C., 15. februarja. — Radio programi v Evropi so podvrženi najstrožji cenzuri. Aparati so običajno tako prirejeni, da morejo sprejemati samo tiste programe, ki so po volji vladi. Ameriška poslaništva so bila vsled tega v velikih neprilikah, ker niso mogla dobiti vnanjih poročil.

Zadevo je rešil državni departament s tem, da je kupil dvanaest močnih kratkovalovnih radio aparatov. Dobila jih bodo ameriška poslaništva v Belgiji, na Danskem, na Estonskem, Finskem, Grškem,

Madžarskem, Litavskem, Litvinskem, Nizozemskem, na Romunskem, na Turškem in v Jugoslaviji.

Ameriški državni departament bo z vsemi temi poslaništvimi v radio zvezi.

ČE NE VEŠ, ZDAJ IZVEŠ.

da je silovito neurje uničilo libijsko naselbino Mursuek ter hudo poškodovalo ondotno italijansko vojno šolo, občinsko hišo in sedež krajevnega poveljstva;

da obstreljujejo Rusi finsko pristaniško mesto Viborg s topovi, ki nesejo 40 km daleč;

da je napačno naziranje, da je marelca kratkotrajno drevo. Našli so namreč drevesa te vrste, ki so ušakala celo nad sto let;

da je neki siromak iz tržaške sirišnice podedoval poldrug milijon lir;

da so v bližini Irkutsk izkopali ogromen kos zlata, ki tehta 9 kilogramov;

da je neki praški krojač prešel šive, ki jih je napravil na obleki za nekega gospoda. Našel jih je 50.000 in sicer odpadke od tega števila na suknjič in telovnik 30.000, na hlače pa 20.000 šivov;

da leži na zamrznjenem Du-

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠUŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO SI.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST., NEW YORK

navo okoli 1200 ladij, ki imajo natovljenih 80 odst. tovarov za Nemčijo.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75 ZA V KANADO \$3.—

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE:

Potovanja odkritij in raziskovanj. Sončni sestav. Velikosti in globočina morja in jezer. Največja jezera in otoki. Najdaljše reke in prekop. Najvišje gore — najvišji slapovi. Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:

Predeli zemlje. Značaj krajev na zemlji. Poglavitne vere na svetu. Seznam ver v Združenih državah.

HAMMOND'S NEW ERA ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO

VAŠO IZBIRO

5

KNJIG katere so v seznamu na zadnji strani lista.